

Retezat

România

Muntii Retezat The Retezat Mountains

Patrimoniul Natural Mondial
World Natural Heritage

Fotografii: **Sorin Rechițan**
Text: **Dan Bălțeanu**

AdLibri

Munții Retezat

Patrimoniu Natural Mondial

Încadrați între Depresiunea Hațegului în nord și Depresiunea Petroșani în sud-est, Munții Retezat fac parte din grupa Munților Retezat-Godeanu, situată în extremitatea vestică a Carpaților Meridionali. Cu o suprafață de peste 450 km², Munții Retezat au o structură orografică distinctă, fiind alcătuiți din două culmi paralele, orientate est-vest, separate de văi adânci, drenate de Lăpușnicul Mare și de Râul Bărbat. Culmea nordică, alcătuită din șisturi cristaline și granodiorite, nu coboară decât rareori sub altitudinea de 2.000 m și este presărată cu vârfuri piramidale (Bucura – 2.433 m, Peleaga – 2.509 m, Păpușa – 2.508 m). Culmea sudică, cunoscută și sub numele de Retezatul Mic, este alcătuită atât din șisturi cristaline, cât și din calcare (Schreiber, Sorocovschi, 1993).

Peisajul este spectaculos și divers, cu numeroase creste și caturi glaciare, având poalele înecate în mări de pietre, cu peste 100 de lacuri glaciare unite de un păienjenis de pâraie cristaline și cu o vegetație care include păduri virgine, pajști cu specii de plante unice sau foarte rare și nu în ultimul rând cu o faună bogată și diversă. În prima parte a perioadei cuaternare (Pleistocen), relieful unic al acestor munți a fost sculptat de ghețari, care au creat circuri și văi glaciare și o mulțime de alte forme, cum sunt morenele (acumulări de grohotișuri transportate de ghețari), pragurile și umerii glaciari. Asupra reliefului și-a exercitat acțiunea și complexul de procese crio-nivale (legate de acțiunea zăpezii, a înghețului și dezghețului), care au creat cu generozitate o întreagă dantelărie de forme de detaliu, ce oferă azi peisaje unice. Toate aceste aspecte sunt surprinse cu sensibilitate de ochiul magic al aparatului de fotografiat în ipostaze distincte, care de multe ori scapă la o primă vedere ochiului experimentat al cercetătorului sau celor care iubesc frumosul.

În album lumina reverberează de pe oglinda vâlurită a apei Lacului Bucura – cel mai mare lac glaciari din România (10,9 ha), adevărată nestemată a Munților Retezat împreună cu lacurile Lia, Ana, Viorica și Florica – generând o feerie peisagistică unică. În aceste imagini, atât specialiștii, cât și simplitii iubitori ai naturii vor descoperi o multitudine de microforme care cuprind trene de grohotiș, mări de pietre, potcoave nivale și creste crenelate într-o feerie de lumină și culoare. Retezatul este surprins printr-o multitudine de detalii care, împreună, pun în evidență un ansamblu peisagistic unic care își merită cu prisosință locul printre primele sanctuare naturale ale lumii.

În competiția mondială pentru „Cele șapte minuni naturale ale lumii (2007-2011)”, Parcul Național Retezat s-a clasat pe locul al zecelea între cele mai frumoase parcuri naționale, păduri și monumente naturale ale lumii, ajungând în semifinala acestei competiții.

Pe baza demersurilor inițiate de Grădina Botanică din Cluj încă din 1923, Munții Retezat au devenit în anul 1935 primul Parc Național al României, legiferat printr-un decret al Consiliului de Miniștri. Inițiatorii acestui decret, savanții Emil Racoviță și Al. Borza, considerau încă din 1933 acest pământ ca pe „un monument sacru al naturii” și un adevărat „simbol al bogățiilor noastre naturale”. De la suprafața de 10.000 ha, cât avea în 1935, parcul a fost extins la 20.000 ha, în 1955, și la 38.047 ha, în anul 2000 (România. Spațiu, Societate, Mediu, 2005). În cadrul Parcului sunt două rezervații științifice – Gemenele (din 1935) și Peștera cu Corali (din 1979), cu regim strict de protecție pentru cercetare și educație. În Parcul Național Retezat, declarat în anul 1980 și Rezervație a Biosferei, au fost identificate aproape 1.200 de specii de plante superioare (cormofite), dintre care unele sunt specii rare sau endemice, cu cele mai diverse origini. Aparatul de fotografiat surprinde gingășia unor plante precum sângele-voinicului (*Nigritella rubra*), garofița pitică (*Dianthus glacialis*), crinul de pădure (*Lilium martagon*) și mărăția zâmbului (*Pinus cembra*), din etajul subalpin. Atât în pădurile seculare de fag și molid, cât și în etajele superioare ale muntelui (alpin și subalpin) este prezentă o mare diversitate de animale, cu peste 150 de specii de vertebrate și 1.750 de specii de nevertebrate (Parcuri Naționale, Naturale și Rezervații ale Biosferei, MAPAM, 2003). Sunt impresionante unele specii de păsări rare, precum acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), șoimul călător (*Falco peregrinus*) sau ciocârlia urecheată (*Eremophila alpestris*). Pe malurile apelor tumultuoase de munte, populate cu păstrăvi, trăiesc familii de vidre, iar pe culmile munților aleargă nestingherite caprele negre. Frecvent în etajul alpin pot fi văzute marmote temătoare, colonizate din Alpi.

Lumina cu irizațiile ei infinite care învăluie marea diversitate a celor peste 50 de habitate existente în Munții Retezat constituie adevărata emblemă a acestui album, ale cărui imagini se constituie într-o mărturie a spiritului temerar al unui artist fotograf care și-a propus să pătrundă toate tainele naturii.

Acad. Dan Bălțeanu

The Retezat Mountains

World Natural Heritage

Framed by the Hațeg Depression to the north and the Petroșani Depression to the Southeast, the Retezat Mountains are part of the Retezat-Godeanu mountain range, situated at the westernmost extremity of the Southern Carpathians. With a surface area of more than 450km², the Retezat Mountains have a distinct orographic structure, being made up of two parallel ridges, running from East to West and separated by deep valleys, drained by the Lăpușnicul Mare and Râul Bărbat. The northern ridge, consisting of crystalline schists and granodiorites, only rarely descends to lower than 2,000 metres in altitude and above it tower pyramidal peaks (Bucura, at 2,433m, Peleaga, at 2,509m, and Păpușa, at 2,508m). The southern ridge, also known as Retezatul Mic, consists of both crystalline schists and limestone (Schreiber, Sorocovschi, 1993).

The relief is spectacular and diverse, with more than one hundred glacial lakes, linked by a web of crystalline streams, vegetation that includes virgin forest, meadows with unique plant species, and, not least, numerous crests and karlings, whose bases are submerged in seas of rocks. In the first part of the Pleistocene, this unique relief was sculpted by glaciers, which created glacial cirques and valleys, as well as a host of other forms, such as moraines (accumulations of scree transported by glaciers), thresholds and shoulders. The light glitters on the rippling mirror of Bucura Lake – the largest glacial lake in Romania (10.9 hectares) and the true heart of the Retezat Mountains, along with Lia, Ana, Viorica and Florica lakes – creating a unique, enchanted scene. A complex of cryo-nival processes (relating to snow, freezing and thaw) has shaped this relief, creating forms of astonishingly intricate detail, which together make up a unique landscape.

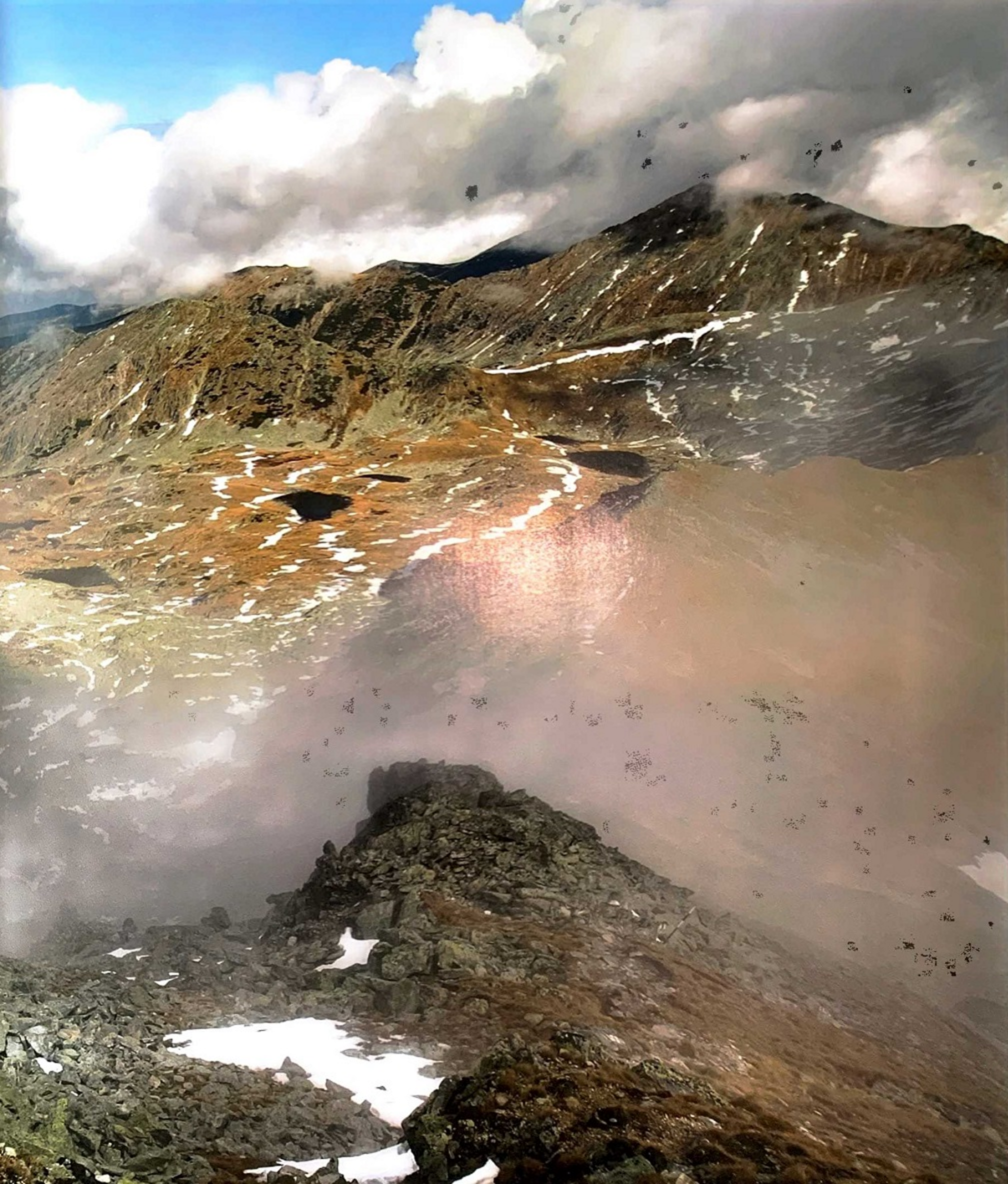
In this illustrated book, all these aspects are captured by the magic eye of the photographic lens in their distinct incarnations, which at first sight often elude the experienced eye of the scientist or nature lover. In these images, both scientists and nature lovers will discover a multitude of micro-forms, including rockfall taluses, seas of rocks, protalus moraines and, not least, intricately crenellated crests bathed in enchanted light. Retezat is captured in a host of details that together reveal a unique whole, abundantly deserving of its place among the world's foremost nature sanctuaries. In the "Seven Natural Wonders of the World (2007-2011)" competition, the Retezat National Park was ranked tenth among the most beautiful national parks, forests and natural monuments of the world, reaching the semi-final.

On the basis of the measures initiated by the Botanical Garden in Cluj as early as 1923 the Retezat Mountains became Romania's first National Park in 1935, through a decree passed by the Council of Ministers. Alexandru Borza and Emil Racoviță, the initiators of this decree, had declared in 1933 that the area was "a sacred monument of nature" and a true "symbol of our natural riches." Originally with a surface area of 10,000 hectares in 1935, the park was extended to 20,000 hectares in 1955, and then to 38,047 hectares in 2000 (România. Spațiu, Societate, Mediu, 2005). In the Retezat National Park, there have been identified around 1,200 higher species of plant life (cormophytes), including some rare or endemic species, of the most various origins. The photographic lens captures the delicacy of plants such as Nigritella rubra, glacier pink (Dianthus glacialis), golden apple (Lilium carniolicum) and stone pine (Pinus cembra), which are found at the sub-alpine level. In the ancient beech and spruce forests and at the upper mountain level can be found a wide range of fauna, with more than one hundred and fifty species of vertebrates and one thousand seven hundred and fifty species of invertebrates (Parcuri Naționale, Naturale și Rezervații ale Biosferei, MAPAM, 2003). There is also an impressive number of rare bird species, such as golden eagle (Aquila chrysaetos), peregrine falcon (Falco peregrinus) and horned lark (Eremophila alpestris). On the banks of the fast-flowing mountain rivers, thronged with trout, there are colonies of otters, and on the mountain peaks black goats roam at will. Reclusive marmots, colonisers from the Alps, can also be sighted at the alpine level.

The infinitely iridescent light that bathes the more than fifty diverse habitats existing in the Retezat Mountains constitutes the true subject of this book, whose images stand as witness to the bold spirit of an artist-photographer who has set out to explore all the secrets of nature.

Acad. Dan Bălțeanu

Valea Rea, cu o
succesiune de mici
lacuri glaciare și
nivale

*Valea Rea, with its
succession of
small glacial
and nival lakes*

